

મધરાત અજ્ઞ અનાદિથી

મધરાત અજ્ઞ અનાદિથી, મછરાં ઊડે ગણગણતાં;
કરી ગોચરી, માધુકરી, ઉપદેશતા ‘જાગો, ભલા’.
જો, જાણ આખા જગતમાં, કોણ-કોણ છે તારાં સગાં ?
છે માત, તાત, ભગિની, ભ્રાતા, પત્ની સંબંધ ક્ષણિકના.

સંયોગ-સંજોગે વીંટચા, પરિવારના ઋણાનુબંધ;
સ્થૂળ-સૂક્ષ્મ કારણ-કાર્યની, ઘટમાળનો મણકા પ્રબંધ.
પૂરણ-ગલન ને રાગી-દ્વેષી, ચિત્ર ‘સંગ’થી વિચિતરા;
જગ, છૂટકાના સમયમાં, બંધાય રાગથી મોહભરા.

જે કામ આવે ઘાટને, એ ઘાટમાં ગાઢા સંબંધ;
જેનો ઘડાયે ઘાટ તેવા, પથથરે અવગાઢ ઉમંગ.
લફરાં જ લફરાં રાગી-મોહી, ત્રિકરણથી જગતસંધ;
‘ચુકાવું છું ઋણ લોહી ચૂસી’, બોલે મચ્છર જગ અભંગ.

વળગી ભૂતાવળ ભ્રાંતિથી, ત્રિયોગી ભોજન શૌચમાં;
જીવે-મરે છે જીવડાં, જગ-નિષ્ઠ રોગી ‘લોચ’માં.
છે પંચભૂતોથી વીંટચા, ભોગોપભોગી ભમરડા;
ચકરાવો ચાલુ અહમ્-મમતી, ફેર-ફરતાં ફુંદરડાં.

જે ચર્મચક્ષુ દેખતાં, એ આખું વિશ્વ પૂરણ-ગલન;
દેખાડે જે અમૂર્ત, નિશ્ચય, મોક્ષદાની મૂળ ગહન.
નિશ્ચે સુણાવ્યું ગીત બોલો, કોણ-કોણ તારાં સગાં ?
જ્યાં શરીર તારું છે ક્ષણિક, ત્યાં જગત આખું છે દગા.

બાવા થયા ઈ બોલે હિન્દી, ભરડે ભાષા મૂઢ-મતા;
હમ દિલ લગા હૈ ગદ્ધી સે, તો કયા પરી ભી ચીજ ભલા !
સમજણ પડ્યે પરમાર્થપદ, વીતરાગમાર્ગની વાટ છે;
‘આ’ લક્ષ જુગની ચાંદની, પાછળ અંધારી રાત છે.

